

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vplisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina za eno leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev. Zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni račun na milimetre v širini ene kolone. Cena: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašni denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglašni v tekstilu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejem inšerati oddelka „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelka se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652

Pregled najnovejših dogodkov.

Balkansko bojišče. — Naše čete zasledile Skader in prodirajo proti Draču. Sicer zbirajo čete Esad paša. Avstro-bolgarske sile zasedle Berat, Bolgari prodirajo proti Valoni. Naša armada dospela v Vikšić, Danilovgrad in Podgorico. Razoroževanje Črnogorcev se gladko nadaljuje. Napad sovražnega letalskega brodoma na Bitoli.

Rusko bojišče. — Nič novega. Pri Dvinskem uničen en ruski vlak.

Italijansko bojišče. — Na vsej fronti nočnih posebnih dogodkov.

Zapadno bojišče. — Živahno topovsko in letalsko delovanje. Nemški letalski napad na Dover.

Turško bojišče. — Na kavkaški fronti brezpomemben topovski ogenj. Sicer nič važnega.

Razno. — Peter Carp na Dunaju. Ministrske konference v Rimu. — Poslanci srbske skupščine v Rimu.

Balkansko bojišče.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se objavlja: 24. januarja 1916, opoldne.

Včeraj zvečer smo zasledili Skader. Par tisoč Srbov, ki so tvorili posadko, se je brez boja umaknilo proti jugu. Vrh tega so vkorakale naše čete tekom včerajšnjega dne v Vikšić, Danilovgrad in Podgorico. Razoroževanje se je vršilo dosledaj brez spopadov. Na posameznih točkah črnogorski oddelki sploh niso čakali na prihod naših čet, ampak so že prej sami odložili orožje, da se zamorejo vrniti domov. Po drugih krajih si je veliki del razoroženih izbral raje vojno ujetništvo kakor dovoljeni povratek v domovino. Prebivalstvo je sprejelo naše čete povsod prijazno, ne redkokrat slovesno. Izgredi, kakor so se dovodili n. pr. v Podgorici, so prenehali, kakor hitro so se pojavili naši oddelki.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan, 24. januarja 1916.

Sovražno letalsko brodomo, ki se je dvignilo na grških tleh, je obmetalo Bitoli z bombami. Več prebivalcev je bilo ubitih ali ranjenih.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOLUN, 23. (Kor.) Francosko letalsko brodomo, obstoječe iz 45 letal, je bombardiralo jutraj Bitoli in povzročilo znatno škodo na kolodvoru, v vojašnicah, železniških tirih in municijskih skladiščih. Avstroogrski in bolgarske čete so zasedle Berat. Bolgari korakajo proti Valoni, avstroogrski čete proti Draču, kjer zbirajo čete Esad paša.

Izgredi v Podgorici. — Smrt Ise Boljetinca.

DUNAJ, 24. (Kor.) Poročilo našega generalnega štaba z dne 24. t. m. omenja na koncu sporočil o Črnogorci, da je prišlo v Podgorico do izgedov, ki so prenehali, kakor hitro so se pojavile prve avstro-ogrski čete. Kolikor se je doznalo do sedaj, so obstojali ti izgredi v krvavem spopadu med Črnogorci in pri Podgorici bivajočimi Albanci, ki je znanega albanskega voditelja Isa Boljetinca in njegovega sina stal življenje. Vzrok temu spopadu še ni pojasnjen. — Razni črnogorski funkcionarji so hoteli naproti prodirajočim avstro-ogrskim četam ter so poslali njihovega poveljnika, da bi čete čim prej vkorakale v Podgorico, da se prepreči huji dogodki. Ko smo vkorakali v Podgorico, je bilo mesto že mirno.

Bolgarski kralj — avstro-ogrski feldmaršal.

DUNAJ, 24. (Kor.) Povodom podelitve dostojanstva avstro-ogrškega feldmaršala

kralju Bolgarjev je le-ta poslal cesarju Francu Jožefu brzojavko, v katerem prosil, naj cesar za ta novi popolnoma nezastuženi dokaz cesarskega priznanja sprejme izraz največje hvalečnosti, in pravi, da ista čustva, ki so pred petindesetimi leti navdajala tedaj po cesarju za poročnika imenovanega mladeniča, navdajajo tudi še sedaj njegovi posvečeni cesarjevi osebni in otroški zvestobi vdano srce, ki bi se sedaj še navdušeneje, ko mu je njegov nekdanji vojni gospod in sedanjí zaveznik podelil najvišje vojaško dostojanstvo svoje slavne armade. — Cesar Franc Jožef je odgovoril, da se čuti srečen, da je kralj to znamenje njegovega zvestega prijateljstva in iskrenega občudovanja zaveznega najvišjega gospoda slavne bolgarske armade sprejel tako radostno, in se najpriščneje zahvaljuje na zagotovilu od mladosti ohranjene ljubeznive vdanosti cesarju Francu Jožefu in njegovi armadi.

Ministrske konference v Rimu.

RIM, 23. (Kor.) Minister za zunanje zadeve Sonnino je imel včeraj konferenco z vojnimi ministrom, ki ga je spremljal neki polkovnik, ki so mu vsled večletnih neposrednih študij albanske razmere dobro znane, nakar je dolgo konferiral v družbi vojnega in mornariškega ministra z ministrskim predsednikom Salandro. Konferenci je prisostvoval tudi Cadorna. Iz namigavanj listov je mogoče domnevati, da se je razpravljalo o italijanskih četah v Albaniji in zahtevah glede njihovega varstva.

Francoski in angleški poslanik pri Skutudisu.

LONDON, 23. (Kor.) „Evening Post“ poroča iz Aten: Angleški in francoski poslanik sta posetila ministrskega predsednika Skutudisa in sklenila z njim zadovoljiv dogovor glede Kria.

Srbi na Kriu.

LONDON, 23. (Kor.) „Daily Chronicle“ poroča iz Kria: Srbska vlada se nastani na Kriu. V gradu Achilleon stanujeta kralj Peter ali prestolonaslednik. Vsak dan je izkrcanih mnogo Srbov. Francoska medicinska komisija je preiskala že na tisoče Srbov, ki trpe predvsem vsled izmučenja. 20 Srbov je umrlo vsled pomanjkanja. Francozi oskrbujejo Srbe, kakor hitro se onomorejo od naporov, z novimi opremljenimi predmeti.

Zaplenjena grška parnika.

SIRAKUZE, 23. (Kor.) Grška parnika „Christophoros“ in „Athanasia“ sta bila ustavljena in prepeljana semkaj. „Athanasia“ je peljala iz Newyorka v Pirej 3300 ton krušnega žita.

Peter Carp na Dunaju.

DUNAJ, 24. (Kor.) Bivši rumunski ministrski predsednik Peter Carp je prispel na Dunaj.

Naknadne volitve na Rumunskem.

BUKAREŠT, 23. (Kor.) Za danes odredjene ožje volitve v Galacu in Caracalu, kjer sta kandidata Lukaci in Goga odstopila, se niso vršile, ker sta odstopila tudi marghilomanišična kandidata in sta po zakonu dobila s tem zborniški mandat vladna kandidata brez ožje volitve.

Rusko bojišče.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se objavlja: 24. januarja 1916, opoldne.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan, 24. januarja 1916.

Severno Dvinska je naša artiljerija uničila en ruski vlak.

Vrhovno armadno vodstvo.

— Torej pojdiva, gospodična, če vam je drago.

— Takoj, gospod.

Leontina je pozvonila.

— Josip, — je rekla slugi, ki je vstopil, — odhajam z doma.

— Če se gospodična ne vrnete prej kot pa gospod, kaj naj mu povem?

— Napišem mu par vrstic.

Leontina je vzela list papirja in hitro napisala nanj naslednje vrstice:

»Dragi prijatelj!

Moj oče umira; kesa se in me kliče k sebi. Stori, kar bi mi svetoval Vi sam, da storim; ustrežem njegovi zadnji prošnji.

Leontino srce ostane pri Vas.

Leontina je zapečatila to pisemce, kar je zdravnik gledal s slabo prikritim obžalovanjem, in ga potem izročila Josipu.

— Pripravljena sem, gospod, — je rekla potem.

Zdravnik jej je hitro ponudil roko, da bi jo spremlj po stopnjah.

Občutila ni nemira, niti bojazni, niti nezaupanja. V duhu je videla samo svojega očeta, ki je bil morda prav sedaj v zadnjih izdihljajih in sedaj zastoni kliče svojo hčer.

Vse slabo, kar jej je storil kot otroku, vse nesramnosti, ki jih ji je prizadel kot

dekletu, so jej izginile iz spomina, ne da bi bil ostal kak sled za njimi.

Cutila je, da mora storiti, kar jej nalaga otroška dolžnost, in storiti je tudi hotela brez vsakega pridržka.

Sicer je pa treba priznati, da je bila za tako nežno, plemenito, pošteno dokle, kot je bila Leontina, past nastavljena res spretno in da je ravno preprosti način, kakor so ji jo nastavili, jamčil, da se posreči lo-povski naklep.

Ko je Leontina s svojim spremljevalcem prišla na ulico, je le-ta sam odprl vrata kočije.

— Vstopite, gospodična, — je dejal.

Nato je zaprl vrata za Leontino in dejal kočijažu:

— V Neuilly in ne štedite konja. Ostani na razpolago gospodični za povratek v Pariz.

Voz se je hitro odpeljal.

— Ujeli smo jo! — je zamrmral dozdevni zdravnik, ko je voz zavil v Pigalsko ulico in se skril za vogalom.

Rekši te besede, je tako poučljivaško nakremžil obraz, da se pač ta njegov izraz ni čisto nič strinjal z njegovo doktorsko obliko.

— Sedaj, — je pričel zopet in vzel iz

2 avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se objavlja: 24. januarja 1916, opoldne.

Približevalni poizkusi sovražnika v od-delku Lajrauna in zopeten napad italijanskega oddelka na pobočju Rombona, so bili odbiti.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

12.000 lir namerade za uničenje kakega našega podvodnika.

RIM, 23. (Kor.) List »Marina Mercantile Italiana« je dobil že 12.000 lir kot prispevke zbirke za nagrado posadki onega italijanskega trgovskega parnika, ki bi prvi potopil kak sovražen podvodnik. Doneske je podpiralo več paroplovnih družb. Državni tajnik mornariškega ministrstva je privolil v to patrijično inicijativo.

Padli, odstavljeni in aretirani višji italijanski oficirji.

LUGANO, 23. (Kor.) Generalmajor Luigi Geran in polkovnik Anselmo Pozzi sta umrla. Generalmajorji Fioretta, Marro in Rotandi so bili odstavljeni. Major Zinnamosca, milansko vojaško skladišče, je bil vsled goljufije aretirani.

2 zapadnega bojišča.

BERLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan, 24. januarja 1916.

Živahno topovsko in letalsko delovanje na obeh straneh. Sovražno letalsko brodomo je metalo bombe na Metz: po ena je padla na škofjsko poslopje in na eno lazaretno dvorišče. Dve civilni osebi ste bili ubiti, 8 ranjenih. Eno letalo je bilo v zraku, eno je sestreljeno. Letalca sta bila ujeta. Naši letalci so metali bombe na kolodvor in vojaške naprave za sovražno fronto in zmagali pri tej priliki v vrsti bojev v zraku.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemški letalski napad na Dover.

BERLIN, 24. (Kor.) Wolffov urad javlja: V noči od 22. na 23. t. m. je eno naših povodnih letal metalo bombe na kolodvor, vojašnice in doko v mestu Dover. Vrh tega ste dne 23. januarja dve naši povodni letali metali bombe na zrakoplovne lode v Honghamu (zapadno Dobra). Konstatirani so bili močni požari.

Sei admiralnega štaba mornarice.

LONDON, 23. (Kor.) Tiskovni urad poroča: Poslujajoč se svetle mesečine, je prišlo ponoči eno sovražno letalo na našo vzhodno obal in vrglo hitro zaporedoma 9 bomb, nakar se je vrnilo čez morje. Povzročena ni bila nobena vojaška ali maritimska škoda pač pa je trpela nekaj škode priyatna last. Eno bomba je povzročila ogenj, ki je bil ob dveh pogasjen. Dve civilni osebi ste bili ubiti, dva moška, ena ženska in trije otroci ranjeni.

LONDON, 24. (Kor.) Vojni urad poroča, da ste včeraj kmalu po pol dne izvršili dve sovražni letali zopet napad na vzhodno obrežje Kenta. Napadalo so bili srdito obstreljevani in so, zasledovani od angleških letal, izginili. Povzročena ni bila nobena škoda. Zadet ni bil nihče.

Francoska zbornica.

PARIZ, 22. (Kor.) Zbornici je bil predložen zakon glede naknadnega pregledanja ostalih letnikov 1913 do 1917 in oproščenih letnikov 1915 do 1917; sprejeta je bila predloga glede naknadnega pregledanja oproščenih in ostalih vpoklicanih letnikov v kolonijah.

PARIZ, 22. (Kor.) Združeni socialisti so predložili zbornici sledeči sklepni predlog: Zbornica naj sklene, da naj se stalna deputacija 44 poslancev vsak mesec mudi med bojujočimi se četami, ne da bi se vmešavala v vojaške odredbe. Po-

slanci naj imajo pravico, da smejo na lastno nevarnost potovati po vsej fronti in tudi po bojni črti. Če bi se vršile tekom njihove navzočnosti kake vojaške operacije, naj bodo pri bojujočih se četah ali starih udeleženi armad, ki jim smejo slediti. Vojaško poveljstvo naj da tem poslancem na razpolago vsa sredstva, da bodo mogli izvrševati svojo nalogo. Na predlog poslancev Renauda je stranka vztrajala pri prejšnjem predlogu glede ustanovitve skupnega organizma, ki naj spaja delovanje zbornice in senata.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 23. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Kavkaška fronta: V sredini brezpomemben topovski ogenj, na desnem krilu konjeniški spopadi. Sicer nič važnega.

Briand odpotuje v Rim.

RIM, 23. (Kor.) Listi razpravljajo o do-zdevnem predstoječem obisku francoskega ministrskega predsednika Brianda v Rimu, ki se jim zdi logična posledica njegovega potovanja v London. V uradnih krogih v Parizu in Rimu potovanja Brianda v Rim ne smatrajo kot izključeno, vendar pa se v est tudi ne potrjuje. Bivša ministra Pichon in Barthou prideta v Milan, da bosta imela povodom blagoslovitve od komiteja »France - Italie« ustanovljene boljšnice politične govore.

Srbski poslanci v Rimu.

RIM, 23. (Kor.) Semkaj je prispelo iz Brindisija za en teden po eni verziji 70, po drugi 30 članov srbske skupščine.

Potres.

DUNAJ, 24. (Kor.) Sejsmični aparati c. kr. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko so zaznamovali danes jutraj močan potres v daljavi približno 2.000 km. Pričetek ob 7.58, največje gibanje približno 1 mm ob 8.6, konec ob 9.25 jutraj.

Vpoklic letnikov 1868 in 1869.

DUNAJ, 24. (Kor.) Pri prebiranjih za službo z orožjem sposobnim spoznani črnogorjski obvezanci rojstvenih letnikov 1868. in 1869. se vpoklicujejo za dan 21. februarja. Vojaška uprava namerava tudi te črnogorjske obvezance uporabiti v zaledini in v etapnih ozemljih. S tem bodo, kakor znano, oproščeni mlajši, tamkaj se nahajajoči, za službo na fronti sposobni elementi, ki se bodo mesto starejših črnogorjskih obvezancev poslali na fronto.

Položaj.

24. januarja.

Naj zabeležimo tudi en turški glas o pomenu kapitulacije Črnogore. Neki ugleden carigradski list izjavja tako-le: Sedaj je za avstrijske čete odprta pot v Albanijo in k Adriji od severa dol. Povsem gotovo je, da se avstrijska vojska združi z bolgarsko, ki prodira od juga. V Albanijo poslana nezadostne italijanske čete in ostanki srbske vojske bodo kmalu uničen. Avstrija bo odslej gospodarica nad vzhodnim obrežjem Adrije, kar pomenja veliko nevarnost za Italijane in njihove zaveznike. S tem bo namreč četam četverosporazuma, ki steje pred Solunom, odrezan vsak umik po kopnem in ji ostane pot odprta le po morju. Izredna važnost tega preobrata je jasna in mi čestitamo junaškim avstrijskim četam na tem velikem uspehu.

V tem se razširjajo razni glasovi o vzrokih oziroma dejstvih, ki so sklonili kralja Nikolo h kapitulaciji. Eni trde, da je to stalo kralja velikega duševnega napora in da se je uklonil le pred spoznanjem, da je izginila vsaka nada, ker se sam ne more dalje upirati in da mu tudi četve-

žepa smotko ter si jo našel, — sedaj je ostalo Leonidova stvar in jutri pojdemo po bankovce. To bo ko pravi praznik!

Tako govoreče je stopal veselo dalje po ulici in mrmral napev neke arije iz neke komične opere.

Ravno ko je hotel vstopiti v neko tobakarno v ulici Saint Lazare, skoraj nasproti Antinske ceste, je hitro stopila k njemu neka ženska, ki je bila videti zelo okorna in prostaška, a je bila oblečena zelo elegantno.

Došla ga je in ga zaupljivo potrkala po ramu.

Zdravnik, ki ni bil zdravnik, se je zdržnil, kakor je to običajno pri ljudeh, ki nimajo čiste vesti, in se je hitro obrnil.

— Dober dan, Tircis! — je rekla potem ženska in ga ustavila.

— Aj, aj! — je dejal, — aj! Vi ste, gospa Brancador! Dober dan! Kako se počutite?

XXXIX.

Mina in protimina.

— Kako se počutite, moja ljuba gospa Brancador? — je ponovil Tircis najvselejšega obraza in kar najžalostneje.

— Ne ravno preslabo, ne ravno pre-

rospoznam ne more več pomagati — ne sedaj, ne v prihodnje. Drugi menijo, da je to storil iz jeze in ozlovoljenja proti ententi in vkljub vsakemu pregovarjanju in tolaženju od strani vlasti četverosporazuma. Neka vest iz Sofije pa trdi celo to, da se kralj Nikola vrača k svoji stari avstrofilski tradiciji.

Tudi glede pogojev od strani centralnih vlasti se širijo navskrižni glasovi. Ko trde eni, da bodo ti pogoji zelo trdi in da bo Črnagora skrajno ponižana, pa hočejo drugi vedeti, da bodo pogoji blagi in brez vsakega ponižanja Črnogore. Lovčen da Avstrija sicer obdrži, zato pa da dobi Črnagora eno jadransko luko in ostane suverena in neodvisna država. S tem blagim postopanjem da hoče centralni vlasti pokazati, da ne gojite proti malim državam nikakih sovražnih namenov.

V tem pa glasila entente nadaljuje svoje prizadevanje, da bi zmanjšale pomen uspeha Avstrijcev nad Črnogoro. Tako tolaži »Corriere della Sera«, da se usoda Bakana ne bo odločala ne v Črnogori, ne v Albaniji (Ali se jim že zdi, da jim pojde tudi tu voz pod pot?). Le v dolini Vardarja da utegne priti do večjih dogodkov, ker se more tam prerezati življenska žila centralnih vlasti z Orijentom! »Corriere della Sera« bi pač ne bil pisal tako, če bi mu bilo znano dejstvo, ki ga javlja današnje poročilo našega generalnega štaba, da so namreč naši zasedli Skadar in da se je par tisoč Srbov, ki so bili kot posadka v mestu, umeknilo brez boja proti jugu.

Naše čete so torej zasledile že skoraj vso Črnogoro, prekoračile celo mejo nekdanje samostojne Albanije ter tako dejanski poslegle že tjakaj, kjer gre Italiji za njene najvažnejše življenske interese. Od Skadra do Drača ni daleč, in kakor vse kaže, tudi ni več daleč čas, ko bodo Italijani imeli priliko, da bodo morali braniti svojo »nadvlado nad Adrijo« proti zmagotivim našim četam na albanskih tleh. S kakim uspehom? No, o tem pač ni dvoma. Ne verjamemo, da bi bil »Corriere della Sera« tudi še potem mnenja, da se usoda Balkana odloči edino le v dolini Vardarja.

Skoro mučen vtis napravlja spričo teh dogodkov omahovanje merodajnih faktorjev v Grški. V nekem razgovoru, ki ga je imel s poročevalcem ameriške korespondence »Associated Press«, je ubiral kralj Konstantin strune, ki so zvenele kakor nekaka grožnja proti četverosporazumu. Rekel je, da se ententa igra s simpatijami Grkov. Začetkom vojne da je bilo najmanj 80 odstotkov Grkov na nje strani, danes pa da ne bi niti 20 odstotkov iztegnilo roke da bi jej pomagali. Grška da ne more razorožiti tako dolgo, dokler ne bo določena usoda Črnogore. Kakor je četverosporazum po enem letu izpraznil Galipoli, utegne tudi glede Soluna izpremeniti svoj načrt. Potem bo to mesto odprto vsakomur, ki bi hotel priti! Vedno ista stara metoda. Nekaj, kar naj bi bilo podobno ognju ogorčenja, a potem zopet — voda.

Kralj pravi najprej, da ententa izgubila simpatije Grkov, ne govori pa niti besede o kakem dejanju, s katerim bi si Grška zagotovila simpatije in — pomoč centralnih vlasti.

Podobno se vede tudi grška vlada. Govori besede ogorčenja, in povdarja nevarnost Grške nasproti oboima skupinama ter da si hoče rezervirati svojo vojsko za končno likvidacijo svetovne vojne. V tem pa grška vlada konfira dalje z diplomati entente. Iz Aten in Rima javljajo hkratu, da sta imela poslanika Anglije in Francije konference s Skutudisom, ki jim atenski listi pripisujejo veliko važnost. »Giornale d'Italia« hoče vedeti, da sta rečena poslanika priobčila Skutudisu, da ste njiju vladi pripravljene dovoliti Grški velike gospodarske koncesije.

Uprav klasična je izjava kralja glede Soluna.

slabo! — je odgovorila sovodnica ravno tako veselo.

— In odkod pa prihajate?

— Imela sem svoje opravke, ljubi moj gospod Tircis.

— In kako ste opravila? Ali ste zadovoljna?

— Tako, tako! Se precej! Moj Bog, ne morem se pritoževati. Človek se mora na tem svetu pač znati zadovoljevati z malim. In jaz sem, na svojo vero, zadovoljna z najmanjšim.

— No, torej, tem bolj!

— Zelo prijazen ste.

— Ne, na moje čast, spoštujem vas.

Vrag naj me vzame, če vem, zakaj.

— Dobri moj Tircis!

— Ljuba prijateljica! Kaj ne, sedaj greste naravn

Tu je treba že priznati francoskemu generalu Sarraillu v Solunu večjo resolutnost. Baje mu ni več v prvi vrsti od tega, kako se Grška odloči, prisiliti pa jo hoče, da se odloči na eno ali drugo stran. Če se postavi na stran centralnih vlasti — tako računajo baje Angleži in Francozi — bodo imeli odgovor, da zasedejo vse otoke. Če se odloči za entento, potem tem bolje zanjo.

Tudi Italija igra nadalje svojo mizerno ulogo. Ne morejo prikriti svoje konsternacije radi kapitulacije Črne gore in se znašajo nad — Srbi, ki jim celo odrekajo gostoljubnost, kakršna se spodobi napram prijateljem. Vsi — srbski ministri, ranjenci, begunci, častniki — beže iz Italije v Švico in na Francosko. Tako imenitno so poskrbeli Italijani za te reveže. Francoski listi vidijo v tem znaku trajnega sovražnega vedenja Italijanov nasproti Slovanom. Niti sam ministrski predsednik Salandra ne more tajiti tega dejstva, tako značilnega, za italijansko gostoljubje in za italijansko lojalnost. Izgovarja pa se, da je izdal stroge odredbe, ki pa da jih niso — izvajali! Milje grazie! In če že ni tu sovražstva, pa je — sacro egoismo.

Tudi v nenadnem prihodu kralja od fronte v Rim je baje videl znak konsternacije vsled kapitulacije Črne gore. Vse da je bilo iznenadenje, spominjajo se kraljeve izjave povodom noveletnega sprejemanja na fronti, da se le kot zmagovalce povrne v Kraljino. Pri vsem res ne moremo drugače, nego da se s sočutjem spominjamo italijanske kraljice, soproge kralja Viktorja Emanuela in hčere kralja črnogorskega. Mislimo da preživlja čase, kakršnih nje življenje ni poznalo doslej.

Tudi iz turških poročil sledi, da so Rusi v Kavkazu začeli z ofenzivo. Namen te ofenzive bi bil — glasom teh poročil — ta, da žnjo paralizirajo veliki vtis, ki ga turške zmage v Mezopotamiji napravljajo v Perziji. Turška poročila javljajo tudi, da so došli v Irak angleško — indijska ojačenja. Kakor angleški neuspeh proti Bagdadu, pričajo tudi ti ruski napori v Kavkazu radi razpoloženja v Perziji, da bo tudi skrajno zapadna Azija, važno bojišče v tej svetovni vojni.

Severna Amerika pa se lepo smeje v eno pest na račun Evropejcev, z drugo pa spravlja ogromne dobičke. To je odkrito povedal republikanec Kummangi v senatu Zedinjenih držav, ko je predlagal, naj država odkupi vse privatne obrate, ki izdelujejo municijo in orožje, da bo potem ona spravljala ogromne dobičke v svoje blagajne. V 14 mesecih so ti obrati izdelali municije za 161,964.000 dolarjev. Za tako ceno se že dobro izplačuje laviranje med dobavljanjem municije in orožja in — nevtiralnost, tudi če je treba pri tem pisati diplomatske note.

Iz predzgodovine svetovne vojne.

Berolinska »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, ki je, kakor znano, v najbližjih stikih z nemškimi državnimi uradom za vnanje stvari, razpravlja v zvezi s kapitulacijo Črne gore tudi o ulogi, ki jo je igrala ta mala balkanska država v dogodkih evropske politike, ki so končno dovedli do sedanje vojne, in izjava, da je nameravano združenje Srbije in Črne gore pod ruskim protektoratom, z ostjo proti intervenciji Avstro — Ogrske, v veliki meri ogroževalo evropski mir. Ti dogodki da kažejo, da bi bilo usodepolno delovanje ruske diplomacije na Balkanu, ko bi agresivni ruski panslavizem že sedaj ne bil zanimal vojne, neodvratno v nekatere letih povzročilo vojno.

»Norddeutsche Allgemeine Zeitung« meni, da mora ugotavljati to dejstvo, ker je ruski minister zunanjih stvari, Sazonov, predstavil te nevarne politike, pred kratkim napram zastopniku nekega angleškega lista silovito napadal Nemčijo in propovedoval križarsko vojno krščanskih narodov proti »protikrščanskim, kulturno sovražnim nemškimi barbarom«, ki da so že leta in leta delovali na zانيتet vojne. Sazonov ve in je sam priznal večkrat, da je bila Nemčija 44 let zavetišče evropskega miru in da ga je več kot enkrat rešila s svojim umerjenim postopanjem. Toda v svrhu pobuditve in vzdrževanja ruskega vojnega razpoloženja se je razširjala bajka, da je Nemčija že zdavnaj nameravala in pripravljala napad na nič hudega slutečo Rusijo.

Glede te bajke bi apelirali na spomin Sazonovega, ki pozna prijazno postopanje Nemčije napram Rusiji tekom japonske vojne in usluge cesarja Viljema carju, ko je Rusiji šlo za to, da se častno reši iz mandžurske aere, ki je stala deželo ogromne človeške in denarne žrtve. Sazonovemu mora biti znano, da je smatrala Nemčija po portsmoutskem miru, da je prišel trenutek, da v svojih od rusko-turške vojne sem v berolinskem kongresu skaljenih odnošajih napram Rusiji odprla novo stran in jih postavila na podlago iskrenega medsebojnega prijateljstva. Od Rusije je bilo odvisno, da bi bila prešla za prijateljsko roko, ki se jej je nudila. Toda Rusija se je rajši približala Angleški in sovražnemu obroču okoli Nemčije dodala nov član.

Priključitev k Angleški je spravila rusko politiko na opolzlo pot, na kateri je morala čim dalje tem nevarnejša postajati za evropski mir. Spoznalo se je kma-

lu, da so bili večinoma notranjepolitični vplivi, da se je Rusija priključila proti Nemčiji naperjeni angleški politiki.

Ze od starine Nemcem sovražna nacionalistična smer v Rusiji je po japonski vojni in po revoluciji prihajala do vedno večje veljave. Vlada je mislila, da bo imela s podpiranjem te smeri sredstva za boj proti revolucionarni propagandi, ter je trpela najgorostnejše laži o postopanju Nemčije tekom vojne in revolucije, in te laži so se ukoreninile v ljudstvu. Tako naj bi bil cesar Viljem tekom revolucije leta 1905, storil vse, da bi bil carja odvrnil od podelitve ustave. Komur so znani dejanski dogodki, ve, da je bil v resnici ravno cesar Viljem, ki je opozarjal carja na nevarnosti, ki so pretile njegovi dinastiji, ko bi se trajno upiral željam naroda po uvedbi parlamentarnega zastopstva.

Dovajalo bi predaleč, ko bi se hoteli baviti s podrobnostmi tripolententne politike tekom naslednjih let. Da je Angleška z vsemi sredstvi delovala na to, da zaneti sovražstvo med Rusijo in centralnimi oblastmi, je kazala angleška politika tekom bosenske krize. Angleški zastopnik v Petrogradu, Nicolson, se ni bal pomladati leta 1909, jasno izraziti svojega razočaranja, da se je spor zaradi Bosne in Hercegovine rešil mirno. Ze tedaj je ruska vlada izvedela iz Londona, da bi v slučaju vojne s centralnimi oblastmi imela Rusija Angleško na svoji strani. Politika sir Edvarda Greya v bosenski krizi je tvorila poleg postopanja v maroškem vprašanju leta 1911, najpomembnejšo etapo na poti do svetovne vojne. Car Nikolaj je tudi tokrat preziral svarila svojega cesarskega prijatelja. Tako se je porušilo na tradiciji enega stoletja osnovano nemško-rusko prijateljstvo, poguba Srbije in Črne gore pa je zapečatila usodo politike, ki je povzročila to dejstvo.

Domuče vesti.

C. kr. avstrijski vojaški fond za podporo vdov in sirot pod protektoratom Nj. Velicanstva nam je doposlal svoje poročilo za prvo leto svojega obstanka, iz katerega je razvidno, da je bilo delovanje društva — ki se je, prvotno omejeno na Dunaj, pozneje razširilo na vso Avstrijo — kajti nabralo je velikih svot v svoj plemeniti namen. Vse prizadevanje društva je naperjeno v to, da s podporo sodržavljanov sirote in vdove po umrlih vojakih dobe podporo oziroma oskrbo, ne da bi pri tem trpela skrb za tiste otroke, ki niso, ali ne postanejo sirote. Trajno prekrbovanje teh otrok — tako naglašata tozadevni, poročilu priključeni oklic — je sicer državi v sveto dolžnost, ali do nastopa te državne pomoči bo trajalo precej časa, v katerem bi bile rodilne, ki so izgubile svojega hranitelja, izročene skrbi, ako jim ne pomore usmiljenje sodržavljanov. Zato se odbor, ki je pod protektoratom Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvode Leopolda Salvatorja in nje c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Blanke, obrača s prošnjo za pravočasno in izdatno podporo vdov in sirot skunne oborožene sile. Občni zbor se bo vršil dne 1. februarja 1916 na Dunaju, v c. in kr. vojaškem kazinu, I. Schwarzenbergplatz 1 (dvorana Pa-deckega). Samostojne predloge je vložiti osem dni poprej predsedniku, generalu infanterije Schönaichu.

Vprašanje oskrbovanja z žitom. Sosvetovalstvo zavoda za promet z vojnim žitom je imelo dne 20. t. m. na Dunaju svoje tretje posvetovanje, ki so se ga udeležili tudi člani: dr. Matko Laginja, gorški deželni glavar Faidutti in istrski deželni glavar dr. Rlzi. Poslednji je poročal kot predstojnik statistične komisije. Na razpravi o poslovanju žitne centrale se je udeležil razgovora o preskrbovanju s korozi tudi dr. Laginja, dočim je deželni glavar dr. Faidutti razpravljal o aprovizacijskih razmerah na Goriško-Gradiščanskem, v Istri in na južnem Tirolskem, in ga je podpiral tudi dr. Laginja, na kar je bila sprejeta resolucija, ki naproša vlado, naj aprovizacijsko akcijo v teh krajih čim najbolje izpopolni. V plenarni seji je predlagal referent dr. Hotowetz resolucijo, ki 1) jemlje z zadovoljstvom na znanje sporočilo o poslovanju zavoda za promet z vojnim žitom, 2) izreka pričakovanje, da rešeni zavod popolnoma izvede ne le pogodbe, sklenjene z inozemstvom, ampak tudi one z Ogrsko, ki jim je namen, da se Avstrija zadostno preskrbi z žitom, in 3) smatra za potrebno, da se v svrhu enakomernosti in pravične izmenjave med obema polovicama monarhije in v svrhu ugotovitve medsebojnih prebitkov, enotno uravna poraba žita. Sosvetovalstvo prosi vlado, naj z vsemi sredstvi deluje na to, da se ustanovite taka enotna uravnavna in nje izdatna kontrola.

Debate, ki je sledila tej resoluciji, se je udeležil tudi dr. Laginja. Resolucija je bila sprejeta z vsemi proti štirim glasom. Isto-tako sta se naš istrski zastopnik in dr. Faidutti udeležila debate o poročilu glede mletja koruze in so bili sprejeti predlogi odbora.

Centralno društvo časniških podjetij razglasi: »Tudi izdajateljem časnikov in časopisov nalaga svetovna vojna izredno

težke naloge. Vsi dohodki se neprestano zmanjšujejo, vsi izdatki pa stalno naraščajo. Poleg tega pa je še velik del uredniškega in tiskarskega osebja na bojišču in se tudi zelo težko nabavlja za izdelavanje papirja in za tiskarski obrat najpotrebnejša tvarina. Tudi tu mora vsak posameznik natančno računati in gospodariti z onim, kar je na razpolago, če se hočejo varovati koristi splošnosti. Centralno društvo časniških podjetij v Avstriji je sklenilo zato, da naprosi svoje člane, da naj v bodoče skrijijo obseg svojih tiskovnin na najpotrebnejše. Društvo smatra tako skrčenje za patrijotično dolžnost, da se more vzdržati tako tudi na tem polju in se bo mogoče izogniti resnemu škodovanju gospodarskega življenja. Smatra pa tudi za patrijotično dolžnost občinstva, da vpošteva težave teh razmer in ostane zvesto svojim časnikom in časopisom, četudi bodo v bodoče izhajali v manjšem obsegu, ter da se kolikor le moreče odreka sprejemanju zasebnih vesti v uredniškem delu.

C. kr. pomorska oblast v Trstu sporoča: Voditelj c. kr. pomorske oblasti, dvorni svetnik grof Attems-Heiligenkreuz, se muhi sedaj v Trstu in uraduje v predsedništvu c. kr. pomorske oblasti.

Za spomladno obdelovanje polja. Od tiskovnega oddelka v ministrskem predsedstvu smo prejeli: Pred kratkim se je vršilo na Dunaju pod predsedstvom ministra za poljedelstvo Zenkerja posvetovanje večine glavnih poljedelskih korporacij Avstrije in nekaterih zadrugnih zvez. Temu posvetovanju je bil namen, da dobi min. za poljedelstvo od predsednikov poljedelskih glavnih korporacij informacije glede tistih odredb, ki so potrebne, da se v posameznih deželah zagotovi popolno spomladno obdelovanje polja. Najprej je referent ministrstva za poljedelstvo podal podroben opis vseh tistih odredb, ki jih je centrala že ukrenila, ali jih še ukrene, da se zagotove potrebne delavne moči, vprege, nabave umetnih gnojil in semena. Zborovalci so vzeli to sporočilo hvaležno na znanje in so izražali nado, da bo s temi ukrepi na najboljši način ustrezno potrebam spomladnega obdelanja polja. Na to so zastopniki poljedelstva podali izpopolnilnih nasvetov in je g. minister obljubil, da jih bo uvaževal.

Pravne terjatve v Srbiji. V smislu obvestila s kompetentne strani je zagrebška trgovska in obrtna zbornica opozorila denarne zavode, obrtna podjetja, trgovce in druge upnike, ki so zainteresirani pri obrtnih podjetjih v Srbiji, naj nemudoma z dokumenti dokažejo pri etapnem poveljstvu tretje vojske ekzistenco svojih zahtev, oziroma, naj pošljejo v Srbijo svoje pooblaščenice v svrhu varovanja svojih materialnih interesov, ker se ne morejo jemati v obzir zahteve, ki ne bodo dokazane po verodostojnih listinah.

Zavod sv. Nikolaja vabi vse svoje udinje k običnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo ob 4 popoldne. Slovenska dekleta, ki vam je na srcu vaše zavetišče, udeležite se zborovanja v velikem številu. Pridite, da slišite poročilo o njegovem delovanju, da mu daste nasvetov, da izrazite svoje želje. Hude čase mora preživeti zavod v sedanjih težkih dneh, zato pa pridite, da mu vsaj s svojo udeležbo pokažete ono ljubezen in naklonjenost, ki jo zasluži vsled svojega prekornega namena in delovanja.

Tržaški odbor za dobrodelne prireditve naznanja, da priredi v torek, 1. februarja t. l., v gledališču »Fenice« dobrodelno prireditev, katere čisti dobiček je namenjen vojakom na soški fronti.

Prisrčne pozdrave iz gorate Koroške pošiljajo tržaškimi in okoliškimi Slovencem vojak pri težkih havbica. Posebno jim je govoril iz srca članek pod naslovom »Na stražo« v nedeljski številki dne 16. t. m. Dragi rojaki! Branite to našo važno postojanko ob morju, ki je nedogledne važnosti za ves naš narod. In uverjeni smo tudi mi, da ostane naša, če jo bomo branili vsi z vsemi združenimi močmi. Na zdar in na veselo, čim skorajšnje svidenje. V imenu drugih: Lorenc Brce, predsednik društva »Slovanska straža« v Gropadi.

Srčne pozdrave pošiljajo s severovzhodne fronte svojim tovarišem na kraški planoti, želeč, da še nadalje tako hrabro odbijajo zemlje lačnega Laha, ki nam hoče vzeti našo lepo domovino, naslednji pripadniki nekega strojnopuškega oddelka: Josip Fonda iz Lokve, Mihael Zagar, Avguštin Orgič, Anton Marc, Josip Marc, Anton Krizmančič, Franc Krizmančič iz Bazovice, Andrej Mozeli iz Košane.

Vesti iz Goriške.

Iz Nabrežine. Kdor pozna naš Kras, ve, da s svojimi pridelki ne more niti pol leta prehraniti svojega prebivalstva. Kraševci se bavijo doma največ z vinogradništvom in živinorejo, poleg tega pa zahajajo iskat zaslužka, da si morejo nakupovati potrebne živeže. Poleg mest pa je tudi Nabrežina, ki s svojo kamnoseško industrijo daje zaslužka mnogim družinam kraških domačinov, pa tudi takim iz Fulanije — Nabrežina je obrten kraj in je zato najhujše pizadeta po sedanjih vojni. Čim je

zmanjkala obrt — kar se je sedaj faktično zgodilo — je Nabrežina izgubila takorekoč vse. V Nabrežini je navadno delalo nad 2000 delavcev. Sedaj pa se sploh ne dela. Vsled tega mora mnogo družin trpeti veliko revščino. Priznano bodi, da je občina nabrežinska vse storila, da vsaj nekoliko ublaži ta žalostni položaj. Dobili smo potom c. kr. okrajnega glavarstva od vlade 1000 K v svrhu blaženja bede in sedaj smo dobili sporočilo, da vlada vsled posredovanja deželnega odbora nakaže vsem občinam na Goriškem kot predjume denarja za najnujnejše potrebe in opravila, da si vsaj nekoliko olajšamo težko stanje. Zato bodi vsem, ki so sodelovali pri tej samaritanski akciji, izrečena srčna zahvala. V tem času je za Nabrežino in za ves okraj velikega pomena aprovizacijski odbor za sežanski okraj v Sežani. Pridobil si je res velikih zaslug za ljudstvo na Krasu in v Nabrežini še posebno. Temu odboru načeluje voditelj okrajnega glavarstva, g. Vlček, ki se trudi, da — kolikor je pač v njegovih močeh —, da dobivamo Kraševci živeža. Tu velja pač slovenski pregovor: Prijatelja izpoznaš v sili in potrebi. V dolžnost nam je torej, da aprovizacijskemu odboru in njega načelniku izrazimo svojo hvaležnost. I. Caharija.

Razne vesti.

Botaniška posebnost. Po brzozajvnih, telefonskih in razsvetljavnih zicah v Portoricu se opaža, da se razvija na njih nepoznana rastlina. Ta rastlina nima korenin in se hrani samo z zrakom. Električni tok jo še pospešuje. Oddaleč izgleda žica, kakor bi bilo po nji obešeno zelenje in cvetje. Poslali so proučevati botanike, a so se vrnili, ne da bi bili opravili kaj, tako da se nahaja znanost še vedno pred zastavico.

Priprava za spuščanje pšic z letal. Pri letalnih je glavna stvar ta, da razne priprave letalo čim manj otežujejo in da jih more letalec avtomatično obvladati. V tem smislu je zgrajena tudi priprava za spuščanje pšic. Ta priprava sestoji iz omare, ki je vdelana v aparat blizu voditeljevega sedeža. V omari so v vodoravni legi naložene pšice. Dno omare je s posebno pripravo zvezano z letalčevim podnožjem; pritisk z nogo povzroči, da se dno omare odpre in iz odprtine začno leteti pšice. Množina naenkrat vsipajočih se pšic se ravna po večjem ali manjšem pritisku z nogo. Ko pšica pade iz omare, se po lastni teži (na zgornjem koncu je vola in narezana) obrne z ostro konico navpično navzdol.

Prejemki prodajališč aprovizacijske komisije. Osrednji urad prodajališč aprovizacijske komisije naznanja, da so imela prodajališča od 17. januarja do vključno 23. januarja 1916 naslednje prejemke:

Št. 1 v ul. Madonna del mare	K 12.431-65
2 v ul. na trgu Rosario	K 9.845-69
3 v ul. delle Poste št. 14	K 10.576-66
4 v ul. v ul. Rossini	K 6.091-05
5 v ul. Bachi 8	K 9.453-05
6 v ul. Acquedotto št. 38	K 6.326-66
7 v ul. v ul. Parini	K 17.330-53
8 v ul. v ul. Donadoni	K 13.316-05
9 v ul. sv. Marka št. 5	K 14.182-25
10 v ul. Giulia 35	K 7.661-73
11 v zabavišču v Škedenju	K 4.879-94
12 pri »Tirolicu« Sv. M. M. Zg.	K 5.568-88
13 pri Miklavcu Sv. M. M. Sp.	K 3.485-83
14 pri Sv. Ivanu	K 4.669-83
15 v Rojanu	K 5.871-06
16 v Barkovljah	K 4.081-47
Skupaj K 135.860-33	

Oglas, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti« —

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna česka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatii, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI:
se računajo po 4 stot. besedo. blazno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Šivilja, soprega vpoklicanega črnovojnika izdeluje ženske in otroške obleke zelo okusno. Nasl. v pove ins. odd. Edinosti. 29

Stanovanje (soba, sobica, kuhinja, vrt) blizu slov. otroškega vrta se odda po cen. Kolonja št. 298. 30

Brinjeve jagode kupuje tvrdka Ivan Kohn, Ung. Brod, Mähren (Moravsko) 32

Kupujem zastavne listke, zlato, pokvarjeno umetno zobovje. Vito Maria Tereza 5, I. nad Vsaki dan od 10-12. 687

Umetni zobje
z In brez celjosti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Cermák
se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ul. Poste vecchie 12,
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.
UMETNI ZOBJE.

Dr. HORVATH
TRST, Via Carintia 39
Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI!
ŠIBKOST in NERVOZNOST
za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.
Sprejema od 10-1 pop. in 4-7 zveče
ob nedeljah od 10-1.

Več vagonov
jabolk I. vrste.
Vžigalice
znamka Chiave in Ruota,
suhe fige,
sardine v olju
in čokolada.
Spirid. A. DESSILLA
ul. Valdirlivo št. 13, ul. Vienna št. 4.

Oglas.

Čast nam je javiti našim cenjenim odjemalcem, da smo prevzeli od »Alteisen-Handelsvereinigung« na Dunaju tudi za tekoče leto 1916 centralno nakupovanje vsakovrstnega starega železa za raztopljenje in za potrebščine v plavžih.

Naše okrožje za nakupovanje kakor v prejšnjih letih se razvija na Trst in okolico, Primorje (Gorico, Gradiško, Istro) in Dalmacijo in prosimo, da porabite priliko našega posredovanja.

Smo tudi na razpolago vsakemu, ter dajemo nat. neneje podatke o naredbi trgovskega ministerstva z dne 5. t. m. tičoč se trgovine z starim železom za raztopljenje in pakiranje. Na zahtevo stavljam na razpolago našim cenj. odjemalcem prepisane prospekte, kateri se morajo predložiti vsaki mesec komisiji za staro železo na Dunaju.

TRST, dne 20. januarja 1916.

M. Cramer & I. Schwarz.

Schichtovo perilo — Vojno perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoč perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom »Ženska hvala«. Peril torej dalje kakor navadno. Samo malo mila — najboljši Schichtovo milo znamka »Jelen« — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

Prihrani delo, čas, denar in milo.

Ominol je najboljši sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Schicht pralni prašek
Ženska hvala
Dobiva se povsod!

Schicht pralni prašek
Ženska hvala
Dobiva se povsod!